

IMPRESSUM

Bubamara je tromjesečnik udruge
Eko Liburnia.

IZDAVAČ

Eko Liburnia

Udruga za razvitak eko-turizma,
ekološke poljoprivrede i zaštite okoliša

Jelačićev trg 1/III, 51000 Rijeka
web adresa: www.eko-liburnia.hr

POKROVITELJ

Zadruga AgriBioCert

Veli dvor 11, 51513 Omišalj
web adresa: www.agribiocert.hr

BROJ 11
RUJAN 2016.

U OVOM BROJU:

BORBA PROTIV NAMETNIKA

2 Kako u potpunosti suzbiti lisnog minera rajčice

NOVOSTI

5 GoogleGlass- poljoprivreda kakvom je nikad prije niste vidjeli

5 Mladi amerikanci poludjeli za vinom u limenci

6 Čile pokrenuo rat protiv junk food-a

7 Nobelovci uključeni u kampanju pro- GMO

EKOLOŠKA PROIZVODNJA

9 Plamenjača rajčice i primjena bakra u ekološkoj poljoprivredi

NASLOVNICA

12 BREXIT – što slijedi?

13 Što Brexit znači za britanski sektor hrane?

IZ EUROPSKE UNIJE

15 Malta- prva europska država koja će zabraniti uporabu glifosata

15 Slovačka: zabrana za besplatne plastične vrećice

16 „Njemački trgovački lanci u potrazi za mlijekom bez GMO-a

16 Irska: sve veći interes za ekološku poljoprivredu

17 18 država članica protiv zabrane korištenja pesticida u ekološki značajnim površinama

17 U padu upozorenja vezana za sigurnost hrane u Europi

ZANIMLJIVOSTI

18 Koliko je vode potrebno za proizvodnju 1 kg hrane?

19 Što sadržavaju Mc Nuggets?

19 Mononatrijev glutamat: što je, gdje se koristi i dali je siguran za zdravlje?

GoogleGlass-
poljoprivreda kakvom je
nikad prije niste vidjeli

BREXIT – što slijedi?

Kako u potpunosti suzbiti lisnog минера rajčice

Lisni miner rajčice (*Tuta absoluta*) je kukac iz Južne Amerike koji se tek prije nekoliko godina nastanio i u našim krajevima. Od svih nametnika i bolesti koje zahvaćaju rajčicu, lisni miner je možda najrazorniji. Unatoč ozbiljnoj šteti koju isti može prouzročiti, dostupno je vrlo malo informacija vezanim za prirodna sredstva koja efikasno djeluju protiv tog štetnika.

Upravo iz tog razloga odlučili smo opisati djelovanje nekolicine bioloških sredstava koji su učinkoviti u liječenju bolesti rajčice koju uzrokuje ovaj mali leptirić.

U ovom članku ćemo vrlo detaljno opisati procedure za suzbijanje ovog nametnika na ekološki prihvatljivi način kako biste izbjegli kupovanje kemijskih sredstava za zaštitu bilja. Kemijska sredstva se često predstavljaju kao jedino rješenje, no mi ćemo vam u ovom članku dokazati da to zapravo nije istina.

Borba protiv lisnog минера rajčice

Kao prvo, ono što nas najviše zanima je način na koji je taj mali leptirić, koji je mirno živio u svom ekosustavu u Južnoj Americi, stigao do naših krajeva.

Međunarodna trgovina je zasigurno jedan od mogućih odgovora na to pitanje. Uvozeći voće i povrće iz dalekih zemalja istovremeno uvozimo i neželjene goste koji se nalaze na tim plodovima.

Širenje lisnog минера rajčice

Lisni miner je kukac koji pripada redu leptira (Lepidoptera). Malil leptirić je rasprostranjen duž cijele Južne Amerike s izuzetkom Anda. U Europi je njegova prisutnost po prvi put evidentirana u Španjolskoj, 2006. godine. Najvjerojatnije je kukac stigao na stari kontinent slijedom trgovačkih razmjena sa zaraženim rajčicama.

U Italiji se lisni miner pojavio 2008. godine kada je njegova prisutnost evidentirana u regiji Calabria. Prisutnost kukca je najprije registrirana u staklenicima otkud se kukac potom proširio na sve južne regije Italije. Danas je kukac prisutan i u sjevernijim regijama iako hladnija klima srećom sprječava daljnji razvoj istog.

Izgled i karakteristike lisnog минера

Lisni miner je mali leptirić, dužine 6-7 mm, srebrno sive boje, sa jasnim crnim prugama na krilima. Ženka može dnevno položiti do 200 jajašca. Jedinke polažu jaja na donjoj stranici listova, na plodovima (zrelim i nezrelim) te na ostalim djelovima biljke. Iz jajašca izviru larve koje, u finalnom stadiju razvoja, mogu doseći dužinu od 7-8 mm.

Mlade larve prodiru u lišće, u plodove i u stabljike unutar kojih kopaju galerije; otud i naziv lisni miner. Unutar tih galerija larve dovršavaju svoj razvoj.

Na kraju razvoja larve se zakukulje u listovima ili pod zemljom gdje, nakon izvjesnog vremena, stvaraju novu generaciju leptirića.

Životni ciklus lisnog минера može trajati od 25 do 75 dana, ovisno o klimi. Ženka obično živi 2 tjedna duže u odnosu na muške jedinke.

Larva lisnog минера i šteta koju uzrokuje na lišću.

Šteta na kulturama

Zaraženi plodovi imaju karakterističnu nekrozu na čaški te postupno trule što znači da se ne mogu ni prodavati niti koristiti. U slučaju značajnijih zaraza, može doći do gubitka čak 70% prinosa. U nekim ekstremnim slučajevima došlo je do potpunog gubitka cijelog prinosa. Riječ je o pravoj pošasti osobito ako znamo da u jednoj godini možemo imati i do 10-12 generacija leptirića.

Šteta izazvana na lišću i plodovima rajčice.

Strategije za biološku kontrolu lisnog минера

Važno je napomenuti da zaštitu naših kultura ne možemo efikasno provoditi koristeći samo jednu strategiju. Potrebno je primijeniti integriranu strategiju koja se temelji ponajprije na pravilnom uzgoju rajčica.

Kao prvo, tijekom zime potrebno je temeljito obraditi tlo jer je za pravilan razvoj rajčicama potrebno mnogo prostora i zraka. Štoviše, temeljitom obradom tla odstranjujemo i kukuljice lisnog минера koje bi se u protivnom razmnožile u proljeće.

Kao drugo, potrebno je provesti malčiranje te nadzirati širenje korova i to ne samo unutar polja već i na rubnim površinama. Naime, lisni miner obožava visoku travu gdje se danju može sakriti a noću može položiti jajašca.

Važno je i provoditi pravilnu rotaciju kultura te odstraniti sve zaražene biljke. Dobra metoda za uklanjanje zaraženih biljaka je vatra, ali samo ako se po zakonu ista može koristiti.

Metode biološke zaštite

Osnovna karakteristika leptirića je njegova otpornost na fitotoksičnost pesticida. Iz tog razloga borba protiv

ovog štetnika postaje sve teža. Jedini način kojim se može spriječiti njegovo širenje je masovno hvatanje jedinki koje se može provoditi na tri načina.

1. Feromonske zamke

Feromoska zamka se sastoji od feromona koji privlači kukce. Feromon privlači muške jedinke koje zatim ostanu zaglavljene unutar zamke i ne mogu se više razmnožavati.

Zamke možete i sami uraditi. Kao što je vidljivo iz slike, moguće je koristiti plastični spremnik kroz kojeg je potrebno provući željeznu žicu. U sredini žice potrebno je postaviti mali feromon. Spremnik se potom puni vodom i uljem. Ulje stvara oblogu na površini vode te onemogućuje leptirićima da odlete.

Ova zamka ima dvostruku funkciju. Kao prvo, omogućuje vam da nadzirete populaciju štetnika i da utvrdite njegovu prisutnost unutar vašeg polja. Kao drugo, omogućuje vam masovno hvatanje leptirića te postupno uklanjanje istih.

Savjetujemo vam da postavite zamke na rubovima čestice i to jedna zamka svakih 50-75 m². Feromon je potrebno zamijeniti svakih mjesec dana obzirom da isti gubi svoju efikasnost nakon izvjesnog vremena.

Primjer feromonske zamke koju možete sami uraditi.

2. Zamke koje bojom privlače kukce

Efikasnost ovih zamki se temelji na činjenici da lisnog минера (kao i većinu ostalih kukaca) privlače boje. Leptirići će se približiti zamki gdje će ostati zaljepljeni obzirom je cijela zamka prekrivena ljepljivom tekućinom. Lisnog минера osobito privlači žuta boja, no često se koriste i ljepljive trake plave boje.

Ljepljive zamke možete kupiti ili ih možete sami uraditi kod kuće. Dovoljno je da šarene plastične tanjuriće premažete vinil ljeplivom.

Zamke se moraju postaviti iznad kulture i to jedna zamka svakih 5-10 m².

Umjesto šarenih zamki možete posaditi i cvijeće upadljivih boja. Na primjer, često se koristi suncokret koji privlači leptiriće i drži ih podalje od vaših rajčica. Dovoljno je posaditi suncokrete na rubnim površinama čestice i tako stvoriti prirodnu barijeru koja će štititi vaše kulture.

Primjer zamke koja bojom privlači štetnike.

Primjer električne zamke.

4. Odstranjivanje zaraženih djelova biljaka

Ova tehnika je isključivo agronomske prirode. Hodajući vašem poljem, promatrajte biljke i pažljivo gledajte ako lišće pokazuje tišpične simptome zaraze, to jest galerije koje lisni miner kopa unutar listova.

Zaražene listove je potrebno odstraniti kako biste izbjegli prijenos štetnika na ostale biljke.

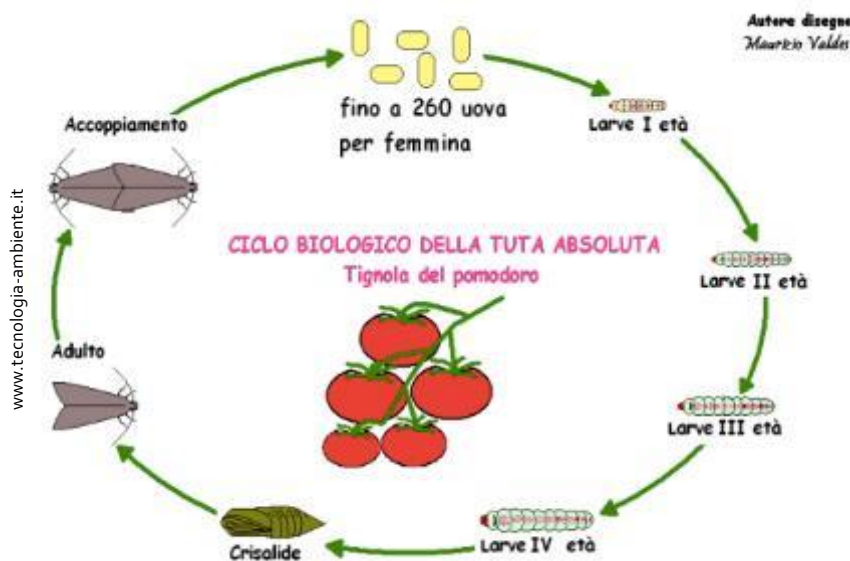
Primjenom gore navedenih metoda postići ćete efikasnu zaštitu vaših rajčica.

(IZVOR: www.coltivazionebiologica.it)

3. Električne zamke

Električne zamke se uključe noću kako bi svjetlo privuklo leptiriće i spalio iste.

Svjetiljka od 40 watt-a može prekriti dosta veliku površinu, od 150 do 200 m². Naravno, za te zamke potrebno je imati jednostavan pristup električnoj struji.

Životni ciklus lisnog минера: ženka može položiti i do 260 jajašca- 3 stadija larve- kukuljica- odrasla jedinka.

GoogleGlass- poljoprivreda kakvom je nikad prije niste vidjeli

Zamislite da hodate vašim poljem sa posebnim naočalama koje vam prikazuju niz grafikona, podataka i informacija vezanim za zdravlje kultura koje upravo gledate, prinose i prisutnost nametnika i bolesti. Zvuči nestvarno ali zahvaljujući naočalama GoogleGlass i to je moguće.

Američka tvrtka BaseCamp je, naime, razvila aplikaciju za naočale BigG koja omogućuje poljoprivrednicima pristup „povećanoj stvarnosti“. Aplikacija obogaćuje naša osjetila nizom informacija koje nam inače ne bi bile dostupne. Tako je, na primjer, moguće promatrati spomenik i istovremeno imati sve informacije vezane za njegovu povijest; kirurzi mogu vizualizirati razne informacije za vrijeme operacije a gurmani mogu pristupiti recenzijama restorana samo jednim pogledom na njegov natpis.

Aplikacija za poljoprivredu se zove IntelliScout; omogućuje vam da pogledom na stado odmah saznate težinu svakog grla. Uz to, ako grla imaju ogrlicu sa senzorima, na lećama naočala će vam se pojaviti i dodatne informacije za svako grlo poput zdravstvenog stanja, temperature i prehrane.

Pogledom na klip kukuruza poljoprivrednik će odmah saznati broj zrna u tom klipu te uvidjeti ako na tom klipu ima određenih nametnika. IntelliScout, naime, može „čitati“ slike; jednim pogledom na biljku rajčice odmah ćete saznati broj plodova na toj biljci te prisutnost parazita i drugih mikroorganizama.

Svi podaci, prikupljeni pomoću naočala, se automatski pohranjuju u CLOUD-u te njima možete pristupiti sa bilo kojeg uređaja. Uzmimo za primjer vinogradara koji ima problem sa svojom vinovom lozom. Glasovnom naredbom može direktno nazvati agronoma te zatražiti potrebne informacije. Tehničar će vidjeti ono što vidi i poljoprivrednik te imati pristup i dodatnim informacijama poput geolokacije i vremenskim prognozama.

Tehnološka inovacija je tek na počecima te će u budućnosti poljoprivredna gospodarstva biti konstantno pod nadzorom senzora, dronova i satelita.

(IZVOR: agronotizie.imagelinenetwork.com)

Pogledom na klip kukuruza možete odmah saznati broj zrna u tom klipu.

Mladi amerikanci poludjeli za vinom u limenci

Iako vino u limenci još uvijek predstavlja malu tržišnu nišu, značajna je činjenica da ga uglavnom kupuju mladi ljudi koji nisu upoznati sa tradicionalnim ritualima vina. Riječ je o generaciji koja je u potrazi za „trendy“ alkoholnim pićem u praktičnoj ambalaži, koje se lako ispija.

Iz gore navedenih razloga, jasno je zašto je vino u limenci postalo toliko popularno, što dokazuju i analize Business Insider-a.

Kao što smo već napomenuli, prodaja vina u limenci predstavlja još uvijek vrlo specifičnu tržišnu nišu. Naime, u 2015. godini ukupan prihod od prodaje vina u limenci je dosegao samo 6 milijuna dolara u usporedbi sa prodajom vina općenito čiji je ukupan prihod od prodaje dosegao nekoliko milijardi eura. Ono što je značajno, međutim, je stopa rasta prodaje tog proizvoda od čak +125 %.

Svježa vina, poput sorti Pinot sivi i crni, Merlot, Syrah i Grenache, se sada mogu piti i slamčicom, što zasigurno zvuči zastrašujuće tradicionalnim ljubiteljima vina.

Vino u limenci je vrlo popularno među mladim ljudima (između 21 i 34 godine) koji vino u boci i bokalima asociraju sa starijim generacijama.

„Vino se uvijek smatra kvalitetnijim ako je flaširano“, objašnjava Danelle Kosmal, potpredsjednik Nielsenovog sektora beverage & alcohol za Sjevernu Ameriku, „međutim kada tražimo mišljenje ljudi između 21 i 34 godine, vidimo da većina njih smatra da i limenke mogu sadržavati kvalitetna i vrhunska vina“.

Ne preostaje nam ništa drugo nego da pričekamo i vidimo da li se radi samo o prolaznom trendu koji će trajati nekoliko godina ili će vino u limenci postati stabilan trend koji će u potpunosti promijeniti našu percepciju vina.

(IZVOR: www.teatronaturale.it)

Čile pokrenuo rat protiv junk food-a

U Čile-u je 27. lipnja 2016. godine stupio na snagu novi zakon „Ley de Etiquetados“. Riječ je o novom zakonu o označavanju i etiketiranju prehrambenih

proizvoda koji obuhvaća i reklamiranje tih proizvoda ali i hranu koja se poslužuje u školama.

Tim zakonom vlada želi zaustaviti širenje vrlo ozbiljnog problema populacije, pretilosti. U 2010. godini registrirano je 8,9 milijuna pretilih ljudi, odnosno skoro polovica ukupnog stanovništva, dok čak 12% populacije boluje od dijabetesa.

Dječja pretilost je posebno zabrinjavajuća: Čile se nalazi na prvom mjestu među državama Južne Amerike po broju pretile djece, odnosno na šestom mjestu na svjetskoj razini.

Zakon se temelji na tri osnovna načela:

1. Na svim pakiranim proizvodima mora stajati jasna oznaka, u obliku šesterokuta, koja upozorava kupce da proizvod sadržava veću količinu šećera, kalorija, zasićenih masti i natrija od one određene od strane Ministarstva zdravlja.
2. Uvođenje zabrane reklamiranja gore navedenih proizvoda osobama mlađim od 14 godina, zabrane besplatnog djeljenja tih proizvoda te zabrane prodaje tih proizvoda koristeći promotivne dodatke poput poklona, igračaka i naljepnica.
3. Uvođenje zabrane prodaje, promocije i besplatne dostave tih proizvoda u školama gdje će samo biti dozvoljena djelatnost „zdravih kioska“ koji će prodavati zdravu hranu i voće.

Prema riječima vlade, nakon stupanja na snagu novog zakona, morat će se zabraniti prodaja Kinder jaja jer isti sadržavaju u sebi igračku kojom privlače djecu. Tvrtka koja proizvodi Kinder jaja je već najavila da će se suprotstaviti takvoj odluci jer smatra da igračka nije promotivni dodatak već sastavni dio proizvoda. Međutim vlada je izjavila da će se Kinder jaja moći prodavati, ako tvrtka odustane od igračke, ali samo sa oznakom da se radi o nezdravom proizvodu.

Trenutno je vrlo teško pronaći u čileanskim supermarketima proizvod koji ne sadržava višak barem jednog svog sastojka.

Prema tvrdnjama udruženja Frente por un Chile Saludable „o početnim granicama za kalorije, šećer, sol i masti se vrlo dugo raspravljalo zbog pritiska od strane prehrambene industrije. To znači da se trenutno određeni proizvod smatra zdravim ako sadržava manje od 800 mg natrija ili 22,5% šećera, što već predstavlja višak. Prava ograničenja će se početi primjenjivati od 2019. godine.“

(IZVOR: www.teatronaturale.it)

Nobelovci uključeni u kampanju pro- GMO

Pokrenuta je nova propagandna kampanja u korist GMO-a. Prema riječima članka Washington Post-a „više od 100 Nobelovaca je potpisalo pismo kojim traže od Greenpeace-a da odustane od borbe protiv genetski modificiranih organizama. Konkretno se od Greenpeace-a traži da prekine svoju borbu protiv uvođenja genetski modificirane riže kojom bi se mogao smanjiti nedostatak vitamina A kod djece iz trećih zemalja.“

Pismo, objavljeno na web stranici supportprecisionagriculture.org, je napisano vrlo emotivnim tonom: „Greenpeace je bio na čelu opozicije Golden Rice-u, riži zahvaljujući kojoj bi se znatno mogla smanjiti pojava bolesti koju uzrokuje nedostatak vitamina A. Ta bolest uglavnom zahvaća najsiriromašnije stanovništvo Afrike i Južno-istočne Azije.“

Pismo poziva Greenpeace da „odustane od svoje kampanje protiv Golden Rice-a i ostalih GMO kultura općenito.“ U pismo se također može očitati želja da se ubrza proces kojim će poljoprivrednici lakše moći pristupiti modernim biološkim alatima poput poboljšanog sjemena. „Oporba koja se temelji na emocijama i osporavajućim dogmama mora biti zaustavljena“, stoji u pismu.

Pismo završava retoričkim pitanjem: „Koliko siromašnih ljudi u svijetu mora umrijeti da bi se to moglo nazvati zločinom protiv čovječnosti?“

Osnovni problem, koji nije sadržan u ovom pismu, je činjenica da GMO riža još uvijek nije spremna za distribuciju, što potvrđuje i studija koja je obuhvatila razna znanstvena izvješća i koju potpisuju profesor Glenn Davis Stone i Dominic Glover.

2014. godine, organizacija odgovorna za lansiranje sporne riže- International Rice Research Institute (IRRI) je objavila da su pokusi na polju pokazali da riža

ima vrlo razočaravajuće prinose i da su stoga potrebna dodatna istraživanja kako bi se razvilo sjeme koje će se poljoprivrednicima isplatiti uzgajati.

Kao što je i gore navedena studija Glenna Davisa pokazala, riža još uvijek nije spremna za stavljanje na tržište. Štoviše, za rižu „još nije podnesen zahtjev za odobrenje agenciji za normizaciju, odnosno filipinskom uredu za industrijske kulture.“

Greenpeace je na sve optužbe odgovorio sljedećom izjavom:

„Tvrdnje da netko blokira distribuciju riže Golden Rice su potpuno neistinite. Golden Rice je neuspjeli proizvod koji, nakon 20 godina istraživanja, još uvijek nije stavljen na tržište. Kao što je i IRRI potvrdila, nije dokazano da je Golden Rice uistinu pravo rješenje za borbu protiv nedostatka vitamina A. Stoga, zapravo govorimo o proizvodu koji niti ne postoji.“

Pismo se u potpunosti uzdaje na autoritet potpisnika. Međutim, čini se da niti jedan od potpisnika nema relevantna znanja vezana za poljoprivredu i biotehnologiju.

Philip Stark, istraživač i profesor statistike u sveučilištu Berkley, je objavio na Twitteru vlastitu analizu svih potpisnika spornog pisma: „1 dobitnik Nobelove nagrade za mir, 8 ekonomista, 24 fizičara i 33 kemičara, 41 liječnik. Što oni znaju o poljoprivredi? Jesu li proveli neka istraživanja vezana za tu tematiku? Znanost bi se trebala temeljiti na „dokazivanju“ a ne na „imaj povjerenja u mene“ bio ti Nobelovac ili ne.“

Devon G. Peña, antropolog na Sveučilištu u Washington-u i Seattle-u i stručnjak za autohtonu poljoprivredu, je objavio komentar u kojem izjavljuje da je pismo Nobelovaca sramotno. On je primijetio da su svi potpisnici „privilegirani ljudi, uglavnom bijelci, sa ponešto znanja iz polja toksikologije i nikakvim znanjem vezanim za autohtonim agroekološkim alternativama.“

Tko stoji iza pisma?

Govori se da iza nove propagandne kampanje stoji Sir Richard J. Roberts.

Sir Richard J. Roberts

Roberts je dobitnik Nobelove nagrade za medicinu zbog otkrića nekodirajućih segmenata unutar gena, introna te znanstveni direktor New England Biolabs-a. Na web stranicama te organizacije se može pročitati da je riječ o „udruženju znanstvenika koji se bave razvojem inovativnih

proizvoda“ te da se radi o organizaciji koja je „vodeći leader u otkrivanju i razvoju rekombinacijskih enzima te trgovanju istim.“

Slijedom tih izjava, zvuči iznenađujuće Robertsova tvrdnja da „on nema nikakvih financijskih interesa u istraživanju GMO-a“.

Pisac i istraživač Colin Todhunter smatra da Roberts vodi kampanju za uvođenje GMO kultura i GMO hrane u Indiju. Todhunter smatra da je Robertsov govor u biti „emotivna ucjena jer tvrdi da će milijuni ljudi iz trećih zemalja umrijeti od gladi ako se ne uvode genetski modificirane kulture.“

Unatoč predrasudama i sukobima interesa, zvuči malo nevjerovatno da je Roberts sam uspio mobilizirati preko stotinu dobitnika Nobelove nagrade kako bi pokrenuo kampanju koja se temelji isključivo na neistinitim informacijama vezanim za GMO kulture.

Stoga, tko uistinu stoji iza tog pisma?

Zahvaljujući nekolicini događaja koji su se odvijali tijekom konferencije za novinare kojom se najavilo pismo možemo naslutiti tko zapravo stoji iza pisma.

Naime, Tim Schwab iz nevladine udruge Food & Water Watch i jedan predstavnik Greenpeace-a su pokušali ući u sobu za konferenciju. Međutim, Schwab je izjavio: „Jay Byrne nas je zaustavio ispred ulaza i nije nam dopustio da uđemo u salu.“

Općepoznato je da Jay Byrne ima dugogodišnje odnose sa tvrtkom Monsanto.“

Byrne je bivši PR za Monsanto te trenutno upravlja tvrtkom koja se bavi javnim odnosima biotehnološke tvrtke v-Fluence.

Zašto sada objaviti pismo?

Tempizam ovog događaja je vrlo značajan. Možda je sada objavljen jer će se uskoro vršiti glasovanje u senatu SAD-a za stavljanje oznake GMO na etiketama.

Koji god bio odgovor na to pitanje, ostaje činjenica da kampanja web stranicesupportprecisionagriculture.org besramno iskorištava grupu Nobelovaca u propagandi kojom se žele obmaniti građane, medije i vlade.

(IZVOR: aiab.it)

Poljoprivrednici iz Filipina prosvjeduju protiv Golden rice-a.

Poljoprivrednik sa natpisom: „Rađe bih bio slijep nego jeo Golden rice“.

Plamenjača rajčice i primjena bakra u ekološkoj poljoprivredi

Plamenjača (*Peronospora*) je jedna od najgorih i najrasprostranjenijih gljivičnih bolesti. U ovom članku želimo temeljito analizirati tu bolest te se posebno usredotočiti na plamenjaču rajčice.

Borba protiv plamenjače nije jednostavna te gljivica može prouzročiti znatne štete našim ekološkim kulturama. Iako je najučinkovitija metoda za borbu protiv plamenjače bakar, njegova primjena u ekološkoj poljoprivredi ima cijeli niz kontraindikacija. Stoga, opisat ćemo razne formulacije bakra i pokušat ćemo shvatiti koja su sredstva dozvoljena a koja nisu.

Što je plamenjača?

Plamenjača je gljivična bolest. Uzrok bolesti je gljivica čiji je patogeni agent *Phytophthora infestans*.

Pojava bolesti je usko povezana sa određenim klimatskim i mikro-klimatskim uvjetima poput ustajale vlage u tlu, učestalih kiša, inetnzivne rose na biljkama, iznenadnih promjena u temperaturi.

U specifičnim uvjetima, bilo u zaštićenom prostoru ili na polju, plamenjača rajčice može napasti i druge kulture.

Kako prepoznati plamenjaču?

Znakovi gljivične infekcije su jasno vidljivi na svim nadzemnim djelovima biljke, to jest na listovima, stabljici i plodovima. Bolest može dovesti do potpunog gubitka prinosa zbog venuća biljke i / ili truljenja plodova.

Prvi simptomi zaraze su vidljivi na gornjoj strani listova

Osušeno lišće nakon napada plamenjače.

gdje se pojavljuju bezbojne i prozirne mrlje, nepravilnog oblika.

Postupno te promjene napreduju te se na listovima pojavljuje bijela-

siva plijesan koja dovodi do sušenja lista.

Na stabljici i peteljka, bolest se manifestira tamnim uzdužnim mrljama koje mogu biti različitih veličina.

Napad patogena na stabljiku rajčice.

Napad patogena na zrele plodove.

Plamenjača obično napada plodove rajčice dok su još zeleni. Bolest se manifestira pojavom nepravilnih edema na plodu koji se naknadno isuše. Jednom napadnut, plod zaustavlja svoje dozrijevanje, odvađa se od biljke te naposljetku istruli.

Međutim, obzirom da plamenjača može napasti biljku u bilo kojem vegetativnom razdoblju, nije rijetkost vidjeti i zrele plodove sa simptomima bolesti; ti su plodovi najčešće već truli iznutra.

Zimsko razdoblje

Imajte na umu da patogeni agent prezimljuje, kao micelij, na vegetativnim ostacima. Na kraju zime njegova se zarazna aktivnost ponovno aktivira. Zbog toga, u slučaju zaraze, vrlo je važno temeljito odstraniti zaražene biljke. Na taj ćete način smanjiti mogućnost pojave bolesti naredne godine.

Da vidimo sada kojim se prirodnim preparatima i fungicidima na bazi bakra može kontrolirati ta bolest.

Borba protiv plamenjače prirodnim preparatima

Kao prirodne fungicide možete sami napraviti dva pripravka: macerat od koprive i macerat od češnjaka.

Ti se pripravci primjenjuju direktno na tlu kako bi se spriječila pojava plamenjače rajčice.

Da bi bili učinkoviti, ti se pripravci moraju redovito primjenjivati; moraju postati sastavni dio ekosustava vašeg polja.

Primjena bakra u ekološkoj poljoprivredi

Bakar je proizvod koji se najčešće koristi u borbi protiv plamenjače rajčice i ostalih gljivičnih bolesti. Koristi se u raznim sastavima koje ćemo sada analizirati.

Primjena sredstava na bazi bakra, koji se koriste u poljoprivredi još od kraja 19. stoljeća, vrlo je efikasna preventivna metoda protiv gljivica iz porodice Peronosporaceae. Te gljivice najčešće napadaju rajčicu, vinovu lozu i krumpir.

Bakar je oduvijek bio predmet rasprave na razinu Europske unije. Postoje razne uredbe vezane za korištenje sredstava za zaštitu bilja u ekološkoj poljoprivredi. Prilog II Uredbe komisije (EZ) br. 889/2008 sadržava tablicu sa svim aktivnim tvarima dopuštenim u ekološkoj proizvodnji. Od tih aktivnih tvari, samo ih je 5 na bazi bakra i to bakreni hidroksid, bakreni oksiklorid, trivalentni bakreni sulfat, bakreni oksid i bakreni oktanoat.

Sredstvo na bazi bakra: bordoška juha.

Povijest korištenja sredstava na bazi bakra je označena raznim evolucijama. Na samim počecima su se koristile jednostavne otopine bakrenog sulfata. Međutim, sredstvo, osim što je uzrokovalo razne

opekotine na biljkama, je bilo vrlo topljivo u vodi te se vrlo lako gubila njegova efikasnost.

Stoga, kako bi se smanjila njegova topljivost, odlučilo se da će se sredstvu dodati kalcijev hidroksid. Tako je nastala bordoška juha.

Još jedno vrlo popularno sredstvo u borbi protiv gljivičnih bolesti je bakreni oksiklorid. Bakreni oksiklorid je zeleni prah koji se ne topi u vodi. Stoga, kada se pomiješa s vodom stvara se smjesa koja se odlično prijanja na lišću.

Međutim, trenutno je trivalentni bakreni sulfat najpopularnije sredstvo u borbi protiv plamenjače rajčice. Sredstvo je rezultat kemijske reakcije između bakrenog sulfata i amonijevog hidroksida.

Sredstvo ima dvostruko djelovanje, što znači da je dio sadržaja odmah dostupan dok se drugi dio sporije rastapa i postepeno oslobađa što garantira perzistenciju istog.

Primjena i djelovanje na rajčici

Sva gore navedena sredstva se koriste u ekološkoj poljoprivredi kao preventivna sredstva za plamenjaču rajčice ali i drugih gljivičnih bolesti- poput alternarije, antraknoze i hrđe- te neke oblike bakterijskih bolesti.

Riječ je o preventivnim tehnikama; ako su biljke već zaražene, primjena sredstava bi mogla biti uzaludna.

Odabrano sredstvo, koje se obično razvodnjava prije primjene, se prska na biljkama kako bi se spriječila pojava plamenjače.

Upozorenja

Vrlo važna informacija, koja se nalazi na etiketi tih sredstava ali koju većina ljudi zanemaruje je ta da se ti proizvodi ne smiju koristiti tijekom cvatnje jer se može razviti fitotoksičnost.

Sredstva se mogu primijeniti na rajčici samo do stvaranja prvih cvijetova i naknadno na kraju cvatnje.

Potrebno je također poštivati karencu, odnosno vremenski rok koji treba proći od primjene sredstva do berbe.

Za gore navedena sredstva karenca je obično od 3 dana. U ta tri dana plodovi se ne smiju brati niti jesti.

Nemojte zaboraviti da se zaštitite prilikom prskanja sredstva. Nije rijetkost vidjeti poljoprivrednike koji bezbrižno prskaju svoja polja bez ikakve zaštite. Korištenje tih proizvoda se ne smije olako shvatiti jer ti proizvodi mogu prouzročiti trovanje kod ljudi.

Primjera radi, donosimo vam upozorenja koja se nalaze na etiketi jednog sredstva na bazi bakra:

„Simptomi: denaturacija bjelančevina sa povredama mukoza, oštećenja na jetri i bubrezima, hemoliza. Povraćanje sa izbacivanjem tekućine zelene boje, žgaravica, krvavi proljev, grčevi u trbuhu, hemolitički ikterus, zatajenje jetre i bubrega, konvulzije, kolaps. Vrućica od inhalacije metala. Uzrokuje nadraživanje kože i očiju.“

Sredstva na bazi bakra koja nisu dozvoljena u ekološkoj poljoprivredi

Primjena sredstava na bazi bakra koje smo upravo analizirali je još uvijek dopuštena u ekološkoj poljoprivredi. Namjerno smo napisali „još uvijek“ jer želimo naglasiti da su svi ti proizvodi predmet velikih rasprava. Najvjerojatnije će u narednim godinama njihova primjena biti dodatno ograničena.

U neekološkoj poljoprivredi postoje i druga sredstva na bazi bakra kojima se dodaju druge kemijske supstance i aktivne tvari; primjer takvog sredstva je Metalaxyl. Ti proizvodi nisu dozvoljeni u ekološkoj poljoprivredi i vrlo su fitotoksični. Također, karenca za te proizvode je znatno duža te za neke povrtne kulture može biti i od 60 dana.

Obično se za te proizvode kaže da služe i kao preventivno sredstvo i kao sredstvo za liječenje gljivičnih i bakterijskih bolesti. Međutim, još uvijek ne postoji nikakav pravi dokaz njihove efikasnosti (efikasnost ovisi o raznim faktorima koji se vrlo teško mogu procijeniti i kontrolirati).

Stoga, pitanje je dali se isplati primjenjivati na naše usjeve prave pravcate otrove.

Uvjereni smo da je moguće uzgajati kulture na ekološki način. Doduše, morate biti vrlo pažljivi i temeljito se informirati o najboljim primjenjivim praksama.

(IZVOR: www.coltivazionebiologica.it)

MACERAT OD KOPRIVE

Da biste dobili efikasan macerat od koprive savjetujemo vam da koristite 1 kg zelene biljke ili 200 grama sušene biljke za svakih 10 litara vode (hladne i po mogućnosti kišnice).

Najbolje je koprivu najprije staviti u vreću od jute te vreću uroniti u posudu. Savjetujemo vam da ne koristite metalne posude već posude od drva, terakote ili plastike. Posudu nemojte hermetički zatvoriti.

Macerat od koprive promiješate jednom dnevno.

Ovisno o trajanju maceracije dobit ćete različite pripreme koji imaju različite namjene.

- Macerat koprive od 24 sata- koristi se bez dodavanja vode. Efikasan je za uklanjanje lisnih uši na početku zaraze.
- Macerat koprive od 7 dana- u ovom slučaju na 1 litar macerata dodamo 20 litara vode. Pripravak se koristi protiv parazita i gljivičnih bolesti. Pripravak se ravnomjerno raspoređuje u cijelom polju i služi kao preventivna mjera.
- Macerat koprive od 15 dana- na 1 litru macerata dodamo 50 litara vode. Pripravak se može koristiti kao organsko gnojivo. Pripravak se primjenjuje direktno na tlu na početku vegetativnog razdoblja.

MACERAT OD ČEŠNJAKA

Za pripremu macerata od češnjaka u 10 litara vode dodajte 500 grama sitno nasjeckanog češnjaka. Pustite da odstoji 24- 48 sati.

Tako pripremljeni macerat pomiješajte sa dodatnih 10 litara vode. Pripravak ravnomjerno raspršite na tlu kako biste spriječili pojavu gljivičnih bolesti, poput peronospore.

Savjetujemo vam redovitu primjenu macerata jednom tjedno, osobito u razdobljima koji najviše pogoduju pojavi bolesti (nestabilno vrijeme, velike temperature praćene kišom, itd.).

BREXIT - što slijedi?

Britanci su glasali za izlazak iz Europske unije. Ta odluka će imati posljedice i na ekonomiju EU. Prehrambena industrija zasad nije pokazala znakove zabrinutosti. Da li su u pravu? Nakon odluke britanaca, tvrtke iz drugih sektora su osnovale razne grupe i timove koji su morali odrediti utjecaj te odluke na njihovo poslovanje; međutim, u prehrambenom sektoru, tvrtke su nastavile svoj rad vodeći se načelom „business as usual“.

Izlazkom iz EU britanci će izgubiti sve prednosti koje donosi članstvo u EU, od poticaja za poljoprivredu i slobodu rada u svim državama do slobodne trgovine. „Ne možemo još predvidjeti ako će izlazak dovesti do promjena u ponudi i cijenama ekoloških proizvoda unutar Velike Britanije i u EU“, izjavio je Elke Röder, direktor organizacije Bundesverband Naturkost Naturwaren (BNN).

Za ekološki sektor u Velikoj Britaniji se predviđaju teška vremena. „Svi britanski proizvođači i trgovci koji žele poslovati sa EU morat će poštivati EU propise vezane za ekološku proizvodnju“, objašnjavaju ljudi iz IFOAM-a, međunarodne organizacije za ekološki pokret. I sada moraju poštivati te propise, ali imaju i bolje uvjete. Prije referendumu, organizacija OF&G je upozorila britance da će izlaskom iz EU izgubiti pravo sudjelovanja u donošenju odluka vezanim za propise. Upravitelj OF&G-a, Roger Kerr, strahuje da će izlazak imati i ekonomske posljedice na ekološki sektor: „Ekološka proizvodnja je sektor u razvoju unutar EU i strahujemo da će nove mogućnosti za taj sektor biti nedostupne britanskim tvrtkama jednom kada Velika Britanija iziđe iz EU“.

Velika Britanija je vrlo važno tržište za izvoz prerađenih proizvoda

„Istina je da Velika Britanija izvozi relativno mali volumen proizvoda ali s druge strane predstavlja važnog uvoznika prerađenih proizvoda. Međutim, trenutno ne vidim nikakvih poteškoća u poslovanju“, izjavio je Peter Röhrig, upravitelj njemačke organizacije Bund Ökologische Lebensmittelwirtschaft. Skoro nitko nije zabrinut za moguće takse koje će država uvesti za proizvode koji

E- časopis udruge Eko Liburnia Pokrovitelj: zadruga AgriBioCert

se uvoze iz EU. „Smatramo da se to neće dogoditi jer bi te iste takse onda uvele i ostale države članice“, objasnio je Röhrig. Tvrtka za prirodnu kozmetiku Weleda također ne vidi razloga za zabrinutost. „Tržište Velike Britanije čini otprilike 3% naših

ukupnih prihoda. Stoga, ne smatramo da će izlazak Velike Britanije iz EU imati bitniji utjecaj na naše poslovanje“, izjavio je glasnogovornik tvrtke, Theo Stepp.

Tvrtka Rapunzel praktički ne posluje sa Velikom Britanijom. „Obzirom na naše prethodno poslovanje smatramo da Brexit neće imati nikakvih utjecaja na našu tvrtku“, objasnio je upravitelj Rapunzela Andreas Wenning.

Ostali proizvođači, koji trguju sa Velikom Britanijom, poput Allos-a i Holle-a nisu odgovorili na naše upite vezane za Brexit.

Međutim, Brexit ne utječe samo na direktnu trgovinu. Nakon glasovanja vrijednost funte je pala za više od 10%. Istovremeno, euro se našao također pod pritiskom američkog dolara. Predstavnici financijskih tržišta smatraju da će Brexit imati negativne posljedice i za ostatak EU.

Mnogo se poslova obavlja američkim dolarom, uključujući i trgovanje prehrambenim proizvodima. Primjeri su uvoz kaka, kikirikija i tropskog voća, kave, kokosa i palmina ulja. Međutim, uvoznici ne pokazuju nikavu zabrinutost. Oni smatraju da su fluktuacije vrijednosti valuta kratkog vijeka te da će se iste izbalansirati nakon izvjesnog vremena.

Jesu li britanska društva s ograničenom odgovornošću još legalna?

Ljude na koje Brexit izravno utječe su britanski radnici koji rade u Njemačkoj. Nakon Brexita isti će morati ishoditi dozvolu boravka u svrhu pronalaženja posla u Njemačkoj. Također, nekoliko je britanskih poduzetnika osnovalo u Njemačkoj društva s ograničenom odgovornošću, u skladu sa britanskim zakonom. Međutim, nakon Brexita, isti će morati svoja društva pretvoriti u njemački prihvatljive pravne osobe, to jest GmbH ili GbR, što će naravno imati i financijske posljedice na njihovo poslovanje.

Razni predstavnici industrije smatraju da će, nakon izlaska, Velika Britanija održavati snažne veze sa EU, baš poput Norveške i Švicarske te slijedom toga, neće biti većih promjena u domenu na sadašnje stanje. Međutim, to je vrlo opasna tvrdnja, jer se govori da EU želi poslati snažnu poruku te pokazati britancima sve negativne posljedice izlaska iz EU. Time EU želi obeshrabriti opoziciju iz ostalih država, poput Francuske, Nizozemske i Austrije, kako ne bi došlo do novih referenduma.

Komentari: „nema vremena za čaj“

Achtung, Achtung! Britanci žele izići iz EU. Znakovi upozorenja se šire diljem političkog i poslovnog svijeta. U svim sektorima vlada krizno ozračje. Dobro, možda ne baš u svim sektorima. U prehrambenom sektoru nema nikavih znakova uzbune. Njihova je osnovna misao vodilica „Pričekat ćemo i vidjet ćemo što će se dogoditi“.

Naravno, nema potrebe za dizanje panike, no smatramo da je ipak vrijeme da si akteri prehrambenog sektora postave nekoliko pitanja. Na primjer: Što zapravo Brexit znači za mene? Na koje će trgovačke veze utjecati? Jesam li klijent britanske banke? Gdje mogu naći sve potrebne odgovore na ta pitanja?

Mnogo proizvoda na našim policama nije lokalno niti regionalno. Svi znamo da se kokos, mango, banane ne uzgajaju u EU, ali odluka britanaca će imati utjecaj i na njihovu cijenu. Kada se vrijednosti funte, dolara i eura opet stabiliziraju, ti će proizvodi biti ili skuplji ili jeftiniji. Štoviše, ako promjene u financijskom sektoru dovode do smanjenja prihoda, koliko će građani biti voljni izdvojiti za specifične ekološke proizvode?

Nitko ne zna što će se zapravo dogoditi. Jedino što znamo je imamo dvije godine vremena do izlaska Velike Britanije iz EU. Hoće li Velika Britanija ubrzati

proces izlaska ili će si uzeti potrebno vrijeme? Hoće li možda povući svoju odluku i ostati u EU?

Štogaod odlučili, njihova će odluka imati ekonomske posljedice i svi trgovci moraju biti spremni.

(IZVOR: organic-market.info)

Što Brexit znači za britanski sektor hrane?

Nijedan drugi sektor nije tako usko povezan sa Europom kao sektor hrane i poljoprivrede. Trenutno, britanski odnosi sa EU u smislu financija, politika i trgovine vise na niti. Budućnost britanskog sektora hrane je u rukama koga god taj sektor zanima. Britanci moraju poduprijeti načela i politike koji će pridonijeti pravednijem, zdravijem i održivijem sustavu hrane.

1. Poticaji koji podupiru održivu poljoprivredu a ne zemljovlasništvo

Europska Zajednička poljoprivredna politika troši 40% ukupnog proračuna EU. Preko polovice ukupnog prihoda prosječnog britanskog poljoprivrednika čine poticaji EU- ako oni nestanu preko noći, većina poljoprivrednika bi najvjerojatnije propala.

Trenutno, većina poticaja se dijeli na temelju površina koje svako gospodarstvo posjeduje te se samo manji dio dijeli kako bi se potaknula primjena „zelenih praksi“. Takav sustav je oštro kritiziran jer obogaćuje već bogate zemljovlasnike, povećava cijenu zemlje te ne sprječava postupno uništavanje okoliša.

Poljoprivreda je strateški sektor koji bitno utječe na javne interese te način na koji ga podržavamo bi trebao odražavati našu zajedničku viziju o pravednom i održivom sustavu hrane. To znači da britanci moraju organizirati javnu raspravu vezanu za novu nacionalnu politiku.

Nova politika ne bi više trebala nagrađivati zemljovlasnike već bi trebala pružiti potporu onim poljoprivrednicima koji svojim načinom rada poboljšavaju okoliš i javno zdravlje. Osim financijskih poticaja, trebali bi se poboljšati i standardi kako bi se smanjilo neumjereno korištenje antibiotika i štetnih pesticida.

2. Podržavanje rada migranata, poboljšavanje radnih uvjeta te jačanja prava radnika

Neki sektori britanske poljoprivredne industrije, osobito povrtlarstvo, se oslanjaju na sezonski rad. U posljednjih nekoliko godina te su poslove obavljali uglavnom EU migranti, osobito Rumunji i Bugari.

Sektor povrtlarstva će, stoga, biti pogođen Brexitom jer se ne zna da li će i dalje biti u mogućnosti pronalaziti jeftinu radnu snagu kao prethodnih godina. Retorika o strancima koji kradu posao britancima je besmislena zato što je vrlo teško naći domaće radnike koji bi radili taj posao.

Stoga, ako Velika Britanija uistinu odluči ograničiti dolazak migranata, povrtlarske tvrtke će ili morati zatvoriti ili pokušati pronaći domaću radnu snagu, što bi značilo da mi morali povećati plaću za taj rad. Međutim, najvjerojatnije bi zabrana ulaska migranata potakla te tvrtke na ilegalno zapošljavanje te iskorištavanje radnika kako bi i dalje održale nisku cijenu proizvoda.

Britanci bi morali uraditi tri stvari:

1. Omogućiti i dalje migrantima ulazak u zemlju, kako bi popunili radna mjesta koja britanci ne žele.
2. Poboljšati prava radnika te radne uvjete kako bi se potakla ekonomija i smanjila srdžba koju populacija osjeća prema nisko plaćenju migrantskoj radnoj snazi.
3. Kompenzirati promjene u cijenama sa mjerama koje će omogućiti pristup voću i povrću i u zapostavljenim područjima.

3. Raznolikija ponuda proizvoda

Britanci imaju deficit u trgovini od oko 16 milijardi funti svake godine. Kratkoročno, slabljenje funte će dovesti do povećanja cijene proizvoda koji se uvoze kao na primjer povrće, vino, sir i slanina.

Nakon izvjesnog vremena, ta će situacija dodatno poduprijeti ideju da britanci moraju proizvoditi više proizvoda u vlastitoj zemlji, makar to značilo da će se takva proizvodnja negativno odraziti na okoliš.

Međutim, ključno je da britanci ne povećaju proizvodnju naslijepo kako ne bi došlo do povećanja proizvodnje onih proizvoda koji se već izvoze, poput žitarica i mlijeka. Umjesto toga, britanci moraju proizvoditi raznolike proizvode, u skladu sa njihovim potrebama. Štoviše, raznovrsniji poljoprivredni sustav bi imalo i pozitivne utjecaje na okoliš.

Britanci moraju ugrabiti priliku

Odluke koje će utjecati na budućnost poljoprivrednog sustava Velike Britanije će se donijeti u narednih nekoliko mjeseci. Sada je vrijeme da britanci osiguraju pravni okvir koji će kao temelje imati javni interes, a ne interes pojedinaca te socijalnu pravdu i zaštitu okoliša.

(IZVOR: www.neweconomics.org)

Malta- prva europska država koja će zabraniti uporabu glifosata

Malta je pokrenula postupak za uvođenje zabrane korištenja glifosata, glavnog sastojka Monsantoovog herbicida Roundup.

Malta je jedina država u Europi koja je glasala protiv produljenja autorizacije glifosatu te je već zabranila korištenje tog proizvoda u 25 lokaliteta. Ako se započeti postupak dovrši, Malta će postati prvom državom u Europskoj uniji koja je zabranila glifosat na nacionalnoj razini.

Glasnogovornik ministarstva za okoliš je izjavio: „Malta se izjasnila protiv korištenja glifosata te su svi saborski zastupnici glasali protiv produljenja autorizacije.“

U 2015. godini, Svjetska zdravstvena organizacija je zaključila da je glifosat „najvjerojatnije kancerogen za ljude“. Nakon te izjave, Europska unija je imala vrlo podjeljena mišljenja u vezi glifosata. Izvješća i studije raznih agencija su dodatno zakomplicirale situaciju i pogoršale nedoumice vezane za posljedice korištenja glifosata.

U studenom 2015. godine, Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA) je izjavila da glifosat „najvjerojatnije ne predstavlja kancerogenu opasnost za ljude“. Dodatna studija, objavljena u svibnju 2016. godine i provedena od strane Organizacije za prehranu i poljoprivredu (FAO) u suradnji sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom, je podržala rezultate koje je objavila EFSA.

Međutim, Malta je uzela odluku u svoje ruke. Iako se radi o vrlo maloj državi, ista se ističe zbog svojih političkih odluka.

„Donešena odluka dokazuje hrabrost naše vlade koja je odlučila poslušati stručnjake i ljude koji su tražili da se naša polja, ulice i vrtovi prestanu prskati ovim rizičnim herbicidom“, izjavio je za Times glasnogovornik

najvažnije organizacije za okoliš u Malti. „Nadamo se da će i ostale države EU iskoristiti ovu priliku kako bi učinili europsku poljoprivredu sigurnijom, a to je ono što javnost želi.“

(IZVOR: www.aiab.it)

Slovačka: zabrana za besplatne plastične vrećice

Prema riječima časopisa The Spectator, obveza država članica Europske Unije da smanje distribuciju i uporabu plastičnih vrećica proizlazi iz EU propisa iz 2015. godine (Direktiva 94/62/EZ).

Države imaju dvije opcije: ili će osigurati da prosječna godišnja potrošnja plastičnih vrećica ne pređe 90 vrećica po osobi ili će zabraniti ponudu vrećica u dućanima do kraja 2018. godine.

U Slovačkoj masivno korištenje plastičnih vrećica otežava ispunjavanje EU propisa. U prosjeku, stanovnik Slovačke koristi 466 plastičnih vrećica u jednoj godini; usporedbe radi, prosjek EU iznosi 200 vrećica po stanovniku.

Slijedom toga, Ministarstvo okoliša planira uvesti određene dopune u uredbi vezanoj za otpad. Tim dopunama se želi smanjiti uporaba plastičnih vrećica. Prodavačima neće više biti dopušteno besplatno davanje vrećica te će morati voditi evidenciju svih svojih vrećica.

„Te će promjene utjecati na svijest stanovnika“ rekao je glasnogovornik ministarstva Stano Maťašovská, „Naime, to bi trebalo motivirati kupce da promjene svoje navike te da počinju koristiti platnene vrećice ili košare od šiblja.“

(IZVOR: organic-market.info)

Njemački trgovački lanci u potrazi za mlijekom bez GMO-a

Sa uvođenjem Milbona, brenda koji označava svježeg mlijeko bez GMO-a, njemački je Lidl postavio primjer i za ostale tvrtke. Naime, sada se očekuje da i ostale tvrtke počnu prodavati mlijeko bez GMO-a.

U publikaciji Lebensmittelzeitung (LZ) stoji da će Lidlova inicijativa stvoriti dodatni pritisak na industriju. Naime, već sada ostali trgovci traže mliječne proizvode bez Gmo-a za svoje vlastite brendove.

U studenom će se organizirati dodatni pregovori u vezi mlijeka i to će ujedno biti prilika da se raspravi i o tom problemu. Arla Foods je već zatražio dostavu 1 milijarde kg mlijeka bez GMO-a do sredine naredne godine. Dobavljači trenutno dobivaju premiju u iznosu od 1 centa kako bi koristili stočnu hranu bez GMO-a.

Postoji mala vjerojatnost da će velike količine mlijeka bez GMO-a biti uskoro dostupne. Kao prvo, zato što na tržištu postoji oskudica stočne hrane bez GMO-a, a kao drugo proizvodnja takvog mlijeka je skuplja te se

Logo Verband Lebensmittel ohne Gentechnik (VLOG) kojeg možete pronaći na svim pakiranjima mlijeka bez GMO-a.

mlijeko mora posebno skladištiti što predstavlja problem za proizvođače.

Lidl je svoje mlijeko bez GMO-a počeo prodavati sredinom srpnja. Na svim pakiranjima mlijeka stoji logo Verband Lebensmittel ohne Gentechnik (VLOG). Lidl smatra da će naredne godine početi prodavati sireve i vrhnja bez GMO-a.

Upravitelj VLOG-a, Alexander Hissting, je uvjeren da će se sve više trgovačkih lanaca koncentrirati na ponudu mlijeka bez GMO-a. Hissting tvrdi, također, da bi se isti standardi trebali primjenjivati i na mlijeko koje se izvozi. Naime, on smatra da bi se mogli pronaći potencijalni klijenti u Kini i SAD-u.

(IZVOR: *organic-market.info*)

Irska: sve veći interes za ekološku poljoprivredu

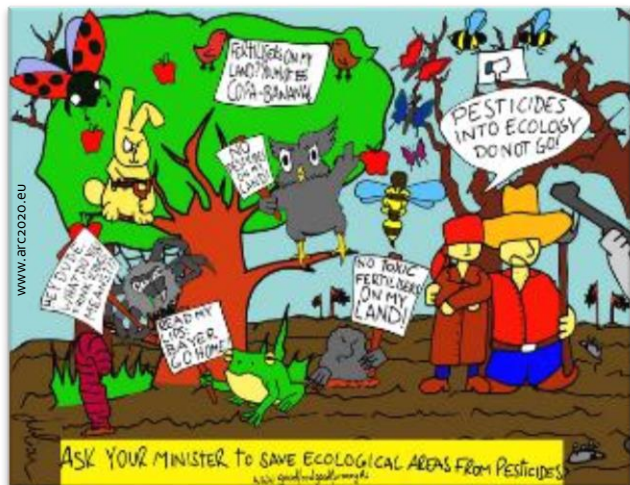

Program za ekološku poljoprivredu kojeg je predložila irska vlada je potaknuo mnoge poljoprivrednike na prelazak na ekološku proizvodnju. Uprava poljoprivrede je primila otprilike 870 prijava prije isteka roka krajem svibnja.

Ministar Tom Hayes je izjavio da dosada poljoprivrednici nisu nikad pokazali tako veliki interes za ulazak u ekološku proizvodnju. Od uvođenja programa za ekološku proizvodnju 2007. godine, najveći broj prijava je zaprimljeno 2010. godine kada se za ekološku proizvodnju prijavilo 380 poljoprivrednika. Porast u interesu je posljedica poboljšanja programa za ekološku proizvodnju koja uključuju povećanje potpora i uvođenje mjera kojima se želi potaknuti poljoprivrednike da prijeđu na eko proizvodnju.

(IZVOR: *organic-market.info*)

18 država članica protiv zabrane korištenja pesticida u ekološki značajnim površinama

Slijedom sastanka Vijeća za poljoprivredu i ribarstvo održanom 10. listopada 2016. godine, 18 država članica je objavilo zajedničku izjavu u kojoj: „izražavaju svoju zabrinutost u vezi prijedloga za izmjenu stavaka vezanih za „greening“ Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 639/2014“.

U pitanju su sljedeće države članice: Hrvatska, Češka Republika, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Grčka, Mađarska, Irska, Latvija, Litva, Luksemburg, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovenija, Švedska i Ujedinjeno Kraljevstvo.

Europska Komisija je predložila izmjene kojima bi se pojednostavile odredbe vezane za „greening“. Iako su države članice prihvatile većinu tih izmjena, postoji nekoliko izmjena kojima su se suprotstavile gore navedene države.

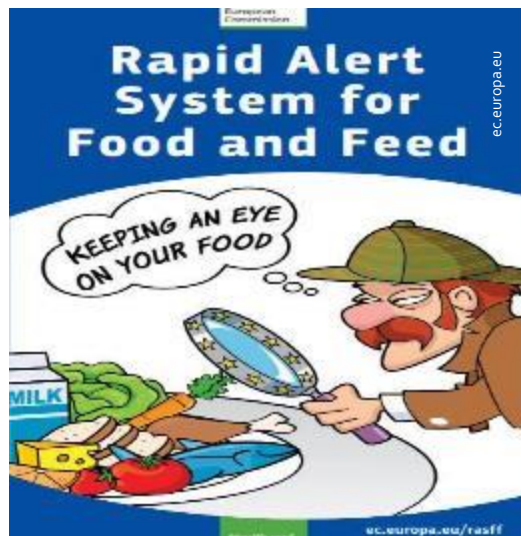
Evo o kojim je izmjenama riječ:

1. Uvođenje zabrane korištenja sredstava za zaštitu bilja na produktivnim površinama (ugar, površine sa fiksatorima dušika, zelena gnojidba);
2. Produljenje razdoblja držanja zemljišta na uguaru na minimalno 6 do 9 mjeseci; i
3. Uvođenje obveze održavanja zelene gnojidbe u razdoblju od 10 tjedana.

Pojednostavljenje je znači dobro, osim u slučajevima kada su jednostavnija pravila istovremeno i stroža.

(IZVOR: www.arc2020.eu)

U padu upozorenja vezana za sigurnost hrane u Europi

U Europi se smanjio broj dojava koje pristižu RASFF-u (Rapid Alert System for Food and Feed), brzom sustavu uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje. U 2015. godini je ukupno pristiglo 2.967 dojava dok je u 2014. godini i 2013. godini pristiglo ukupno 3.097, odnosno 3.163 dojava.

Podaci su objavljeni od strane Europske Komisije kojaje izdala godišnje izvješće o radu RASFF-a.

Pad u broju dojava, koji je započeo još 2012. godine, se pripisuje efikasnijoj suradnji među državama članicama koje međusobno rješavaju eventualne nesukladnosti bez slanja obavijesti RASFF-u.

U 2015. godini Italija je bila država koja je poslala najveći broj dojava Europskoj Komisiji, ukupno 511 (17,2% ukupnog broja pristiglih dojava).

Što se tiče bioloških kontaminanta, većina se dojava (507) odnosila na Salmonelu; slijedile su dojavae o Listeriji i E.coli. Što se tiče kemijskih kontaminanta, većina se dojava odnosila na mikotoksine, na ostatke sredstava za zaštitu bilja te na prisutnost teških metala (posebice žive, kadmija i olova).

Međutim, još uvijek je registriran veliki broj dojava vezan za prisutnost alergena u proizvodima koji nisu deklarirani na etiketama. Registriran je i pad u dojavama vezanim za prisutnost stranih tijela u proizvodima; uglavnom se radi o pronalasku komada stakla i metala.

Najveći broj dojava je pristigao za proizvode podrijetlom iz Kine, Turske i Indije.

(IZVOR: www.teatronaturale.it)

Koliko je vode potrebno za proizvodnju 1 kg hrane?

Voda je dragocjeno dobro, predragocjeno da ga se uzaludno troši. Velika količina vode na našem planetu nije pitka, a vrlo često ljudi koriste ono malo pitke vode za uzgoj životinja umjesto za vlastite potrebe.

Svi znamo da u svijetu nema dovoljno vode. Voda, nazvana i „plavim zlatom“ je resursa za koju se ne može reći da se neprekidno obnavlja jer sve veći broj stanovnika zemlje je polako, ali konstantno, troši. Istina je da dio vode iz rijeka i mora se reciklira prirodnim ciklusom koji vodu pretvara u oblake i potom u kišu; međutim taj se prirodni ciklus, koji je oduvijek reciklirao dovoljno vode za ljude i životinje, danas polako ispraznjuje.

Razlog tomu je taj da voda ne služi samo za ljudske potrebe, to jest za ispijanje i za pranje. Voda se koristi i u mnogim industrijama; postoje razne tvrtke koje rade sa plastikom ili metalima te u svojim aktivnostima koriste pitku vodu koja nakon uporabe rezultira zagađenom.

Osim toga, voda se koristi i u poljoprivredi i stočarstvu. Naravno, ako bi se poljoprivredna i stočarska proizvodnja vodile na što prirodniji način to ne bi bio problem. Međutim, intenzivna poljoprivreda i stočarstvo koriste izuzetno velike količine vode.

Kako se koristi voda?

U prirodnim uvjetima, govedo ili kokoš piju vrlo malo vode. Naime, u prirodnim uvjetima se isti hrane uglavnom biljnom hranom koja sadržava čak 80% vode: to znači da govedo koje je pojelo 10 kg trave je u biti pojelo 2 kg hrane i popilo 8 vode. Time govedo pije vodu koja je već ušla u prirodnom ciklusu jer je riječ o vodi koju je već upila trava.

U intenzivnom uzgoju, stvari su malo različite. Kada je govedo u štali, ono uglavnom jede sijeno. Sijeno je u biti suha trava, čija se voda isparila kako bi se isti duže konzervirao. Stoga, ta je voda izgubljena. Štoviše, govedo koje je pojelo 10 kg sijena je u biti pojelo 8 kg hrane i popilo 2 vode (postotak vode u sijeno je otprilike 20%); morat će stoga,

nadoknaditi ostatak vode napajanjem. Osim toga voda je potrebna i za čišćenje štale, pitka voda koja će nakon čišćenja biti odbačena sa ostalim zootehničkim otpadom.

U poljoprivrednoj proizvodnji potrošnja vode je sezonska. Naime, ako uzgajamo biljku tijekom kišne sezone, imat ćemo pristup dovoljnoj količini vode; ako uzgajamo biljku tijekom sušne sezone, ili u stakleniku, trošit ćemo veće količine vode jer nam kiša neće biti dovoljna.

Koliko je vode potrebno za proizvodnju 1 kg hrane?

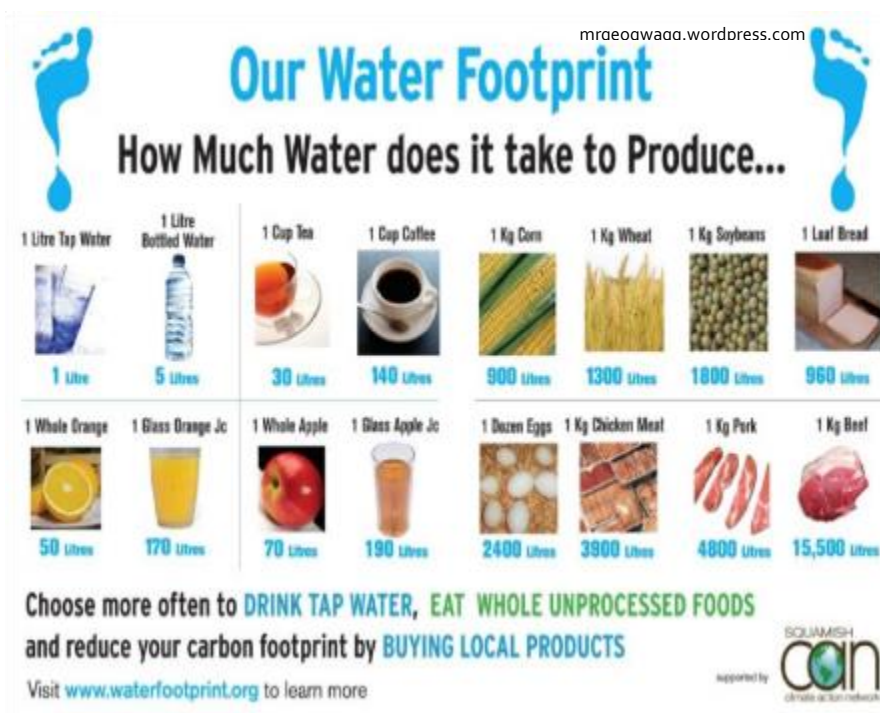
Na temelju raznih procjena za proizvodnju 1 kg kukuruza potrebno je 900 litara vode što i nije puno ako usporedimo kukuruz sa pšenicom za koju je potrebno čak 3000 litara.

Za proizvodnju 1 kg piletine potrebno je 3900 litara, za 1 kg svinjetine 6000 litara, a za 1 kg govedine čak 15000 litara.

Možemo li mi išta učiniti kako bi smanjili potrošnju vode? Ne možemo učiniti puno, ali za početak bilo bi dovoljno jesti manje mesa.

Time ne mislimo da morate postati vegetarijanci, već samo smanjiti tjednu potrošnju mesa. Također, preporučamo kupovinu mesa iz ekološkog uzgoja ili uzgoja na otvorenom, koji poštuju prirodne cikluse i stoga automatski smanjuju potrošnju vode.

(IZVOR: www.tuttogreen.it)

Što sadržavaju Mc Nuggets?

Panirani pileći medaljoni, poznatiji kao McNuggets, su vrlo traženi obrok u restoranima brze hrane poput McDonald's-a. Međutim, dali znamo što zaista sadržavaju?

Nekoliko neovisnih analiza je dokazalo da pileći medaljoni Chicken McNuggets ustvari sadržavaju vrlo mali postotak pilećine, samo 5%. Ostatak čine razni sastojci poput umjetnih aroma, derivata kukuruza, šećera, sredstva za dizanje te sintetičkih elemenata.

U medaljonima tako možete naći natrijev fosfat, sredstvo za reguliranje kiselosti, ulje šafranike, dekstrozu te pšenični škrob koji, pomiješan sa ekstraktima kvasca, pridaje medaljonima tipičan okus pilećine.

Upravo ti ekstrakti kvasca predstavljaju prilično opasne pojačivače okusa. Još jedna opasna supstanca koja se koristi u McDonaldsovima medaljonima je dimetil-polisiloksan. Riječ je o vrsti silikona, koji se inače koristi u kozmetici, a u prehrambenoj industriji kao tvar protiv pjenjenja.

Iako se smatra da je ta supstanca opasna čak i za izradu implantata za povećanje grudi ista se i dalje koristi u prehrambenoj industriji.

Još jedna opasna supstanca koja se koristi u procesu prženja pilećine je TBHQ, čija je toksičnost potvrđena nizom studija. TBHQ se nalazi u biljnim uljima koji se koriste za pripremu žitarica, keksa, čipsa.

Iako je Ured za hranu i lijekove FDA odredio limit za TBHQ od 0,02%, u industriji se obično koristi 1 gram TBHQ-a na 5 000 grama ulja.

Prema tvrdnjama vodiča „A Consumer's Dictionary of Food Additives“ samo 1 gram TBHQ-a može izazvati „mučninu, povraćanje, šum u ušima, delirij, osjećaj gušenja i kolaps.“

Sve te supstance su toliko nezdrave da je čak i federalni sudac Robert Sweet, tijekom rasprave protiv E- časopis udruge Eko Liburnia

McDonald's-a, izjavio „Umjesto da budu jednostavni prženi pileći medaljoni, Chicken McNuggets su neka vrsta mješavine raznoraznih sastojaka koje nijedan kuhar ne bi koristio u vlastitom domu“ te da „potrošačima možda nije jasno kojim su rizicima podloženi kada jedu taj McDonald's-ov proizvod umjesto prave pilećine.“

(IZVOR: www.tuttogreen.it)

Mononatrijev glutamat: što je, gdje se koristi i dali je siguran za zdravlje?

Mononatrijev glutamat: što je, gdje se koristi i dali je siguran za zdravlje?

Mononatrijev glutamat je jedan od temeljnih sastojaka u nekim kuhinjama. Često se za njega kaže da je „opasan“, no mi ćemo vam otkriti da to zapravo nije istina.

Davno, kada sam bio mlad (i kada internet još nije bio tako popularan) ostala djeca i ja u školi smo se bavljali čitajući etikete prepakiranih sendviča kojih smo kupovali za marendu. Čitajući etiketu, većina sastojaka nam je bila u potpunosti nepoznata. Među tim čudnim sastojcima, onaj koji nas je najviše nasmijavao je bio upravo mononatrijev glutamat. Srećom, nismo previše razmišljali o tim nepoznatim sastojcima i jeli smo te sendviče bez puno pitanja.

Onda je stigao interent, i s njim informacije o raznim štetnim sastojcima (među kojima mlijeko, šećer,...) među kojima se našao i mononatrijev glutamat.

Mononatrijev glutamat

Glutamat je molekula koju možemo naći u raznim proizvodima, od mesa i parmezana do rajčica.

Glutamat je sol glutaminske kiseline, a glutaminska

kiselina je aminokiselina, to jest molekula čija je glavna uloga izgradnja bjelančevina.

Većina bjelančevina sadržava glutamat, uključujući i bjelančevine koje čine naše tijelo. Bjelančevine se potom razgrađuju i aminokiseline se odvajaju jedna od druge. Naš jezik, u kontaktu s određenim molekulama, šalje signal mozgu koji nam omogućuje prepoznavanje okusa: osim slatkog, slanog, gorkog i kiselog možemo prepoznati i dali je jelo ukusno (ili umami) i to zahvaljujući upravo glutamatu.

Jednako kao što saharoza reagira sa receptorima slatkog okusa i sol reagira sa receptorima slanog okusa, glutamat reagira sa receptorima koji nam signaliziraju da je jelo ukusno. Riječ je o supstanci poput svih ostalih, koja se nakon jela razgrađuje u jetri koja ju potom koristi za izgradnju novih bjelančevina.

Mononatrijev glutamat.

Zašto se govori da je glutamat štetan za zdravlje?

Glutamat je u biti vrlo sličan soli. Prirodno je prisutan u raznim namirnicama, ali ga se može i dodati u hrani kako bi potencirao njezin okus. U kineskoj kuhinji glutamat se vrlo često dodaje hrani i to zato što većina kineskih jela se bazira na povrću koji sam po sebi nema puno okusa.

Kada nas se glutamat ne koristi tako često. Prvenstveno zato što pijemo puno mlijeka, koji je prirodno bogat glutaminskom kiselinom, baš poput mesa i rajčice. Stoga, naša je dijeta sama po sebi bogata okusa te ne zahtjeva korištenje pojačivača okusa.

Upravo je ta činjenica dovela do stvaranja krive slike u vezi glutamata. Obzirom ga ne moramo koristiti, o njemu se počelo pričati da je otrovan i opasan za naše zdravlje.

Peti element okusa, umami, je otkriven još početkom 20. stoljeća u Japanu. Međutim, to otkriće nije previše utjecalo na zapdanu kulturu. Iako se već odavno zna da postoji 5 elemenata okusa, u školskim knjigama se još uvijek spominju samo 4 okusa. Očito riječ umami zvuči previše neobično za naše udžbenike.

Postoji još jedan problem: glutamat nije prirodna supstanca i zato ga ljudi smatraju opasnim. Ustvari kemijski glutamat više ne postoji jer se danas proizvodi bakterijama i to istom metodom kojom se proizvodi ocat ili kiseline prisutne u jogurtu. Problem je u tome što se na etiketi, uz naziv glutamat, uvijek dodaje i oznaka E621 koja ljudima ne izgleda dobro.

Još jedna činjenica koja je negativno utjecala na glutamat je urbana legenda, vrlo popularna 60-ih godina, koja je tvrdila da se od glutamata umire. Naravno, bila je riječ o potpunoj izmišljotini, osobito ako uzmemo u obzir da je proizvod sa najvećom koncentracijom glutamata parmezan.

Glutamat, kocka za juhu i ostale urbane legende

Na kraju, postoji još i priča vezana za kocku za juhu. Naime, kocka za juhu je poznata upravo zato što sadržava velike količine glutamata. Poznati kuhari oduvijek gledaju s prijezirom na kocke za juhu i tvrde da se juha mora znati kuhati i bez kocke.

To može vrijediti za chefove ali obični ljudi, koji nemaju vremena za kuhanje, koriste kocku za juhu. Ostaje činjenica da kuhari ne gledaju blagonakolono kocke za juhu, ali ne zato što su opasne.

Iz gore navedenog, jasno je zašto se glutamat smatra nezdravim i štetnim iako je riječ o temeljnom petom elementu okusa. Svi jedu svakodnevno glutamat: razlika je u tome što u našoj kuhinji glutamat se estrahira toplinom, tijekom kuhanja, dok se u kineskoj kuhinji dodaje jelu. Međutim, riječ je o istoj molekuli. Stoga, koja bi mogla biti razlika?

Mogli bi zaključiti da je cijela priča oko opasnosti glutamata posljedica kulturoloških razlika koje bitno utječu na našu precepciju kako života tako i kuhinje.

(www.tuttogreen.it)